

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

28.12.2016

№ 14106/16/7-16

на № _____

**Народному депутату України
Батенку Т.І.**

Шановний Тарасе Івановичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 08.12.2016 № 68 надісланий листом Верховної Ради України від 09.12.2016 № 11/10-1665, та в межах компетенції, повідомляє наступне.

Положеннями статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

З 01 жовтня 2015 року введено в дію Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), який має на меті приведення національного законодавства у відповідність до Третього енергетичного пакету, зокрема, імплементацію Директиви 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу і Регламенту 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу.

Відповідно до Закону з 01 жовтня 2015 року НКРЕКП не має повноважень щодо забезпечення проведення цінової політики на ринку природного газу (в частині встановлення цін на природний газ).

Крім того, відповідно до статті 3 Закону ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема, забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу, у тому числі забезпечення першочергового інтересу безпеки постачання природного газу, вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу незалежно від держави, вільного вибору постачальника природного газу.

Закон передбачає, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (транспортування, розподіл, зберігання природного газу), з іншого – розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку природного газу. Тобто, на оптовому і роздрібному ринках природного газу має діяти принцип вільного ціноутворення (крім випадку, коли з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу покладені спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України), що передбачено частиною другою статті 12 Закону.

Згідно з абзацом першим частини першої статті 11 Закону з метою

0068774

забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України.

Зокрема, Кабінет Міністрів України постановою від 01.10.2015 № 758 затвердив Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)» (далі – Положення).

Пунктом 5 Положення визначено, що ПАТ «Укргазвидобування» зобов'язане до 01 квітня 2017 року щомісяця здійснювати продаж природного газу власного видобутку НАК «Нафтогаз України», а НАК «Нафтогаз України» зобов'язана придбавати природний газ, видобутий ПАТ «Укргазвидобування», зокрема, для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів та виробників теплової енергії, за цінами, на умовах та у порядку, що визначаються пунктами 6-8 Положення.

Інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність із видобутку природного газу, у тому числі учасники угод про спільну діяльність, що були укладені до набрання чинності цим Положенням, мають право добровільно взяти на себе зобов'язання, передбачене абзацом першим цього пункту. У такому випадку до зазначених суб'єктів господарювання застосовуються відповідні норми цього Положення.

Природний газ, придбаний відповідно до абзаців першого та третього цього пункту, використовується НАК "Нафтогаз України" виключно для потреб побутових споживачів та виробників теплової енергії. НАК "Нафтогаз України" має право проводити операції заміщення між імпортованим природним газом та природним газом, придбаним відповідно до абзаців першого та третього цього пункту, з метою врахування сезонних розривів між використанням та видобутком природного газу.

Разом з тим пунктом 6 Положення (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27.04.2016 № 315) визначено, що НАК «Нафтогаз України» з 01 травня 2016 року по 31 березня 2017 року (включно) придбаває природний газ відповідно до абзаців першого та третього пункту 5 цього Положення за ціною, визначеною на рівні 4849 гривень за 1000 куб. метрів (без урахування податку на додану вартість), що у відповідному випадку збільшується на тариф на послуги з транспортування природного газу в точці входу до газотранспортної системи.

При цьому Положенням передбачено, що у разі недостатності ресурсу природного газу власного видобутку для забезпечення потреб побутових споживачів та виробників теплової енергії спрямовуються обсяги імпортованого газу.

Пунктом 13 Положення встановлено, що з 01 травня 2016 року по 31 березня 2017 року (включно) діє гранична роздрібна ціна на природний газ для побутових споживачів у розмірі 6,879 гривні за 1 куб. метр.

Крім цього, відповідно до пункту 16 Положення (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 937), НАК "Нафтогаз України" у період з 01 травня 2016 р. по 31 березня 2017 р. (включно) постачає природний газ виробникам теплової енергії за регульованою ціною (без урахування тарифів на послуги з транспортування та розподілу природного газу, а також податків та зборів, що включаються до вартості природного газу, відповідно до Податкового кодексу України) з метою надання послуг з опалення та постачання гарячої води установам, що фінансуються за рахунок державного і місцевих бюджетів, та населенню в розмірі 4942 гривні за 1000 куб. метрів.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 18 Положення Міненерговугілля оприлюднює всю інформацію щодо розрахунку визначених цим Положенням цін, а також іншу інформацію стосовно поступового приведення цін на природний газ для побутових споживачів та виробників теплової енергії до ринкового рівня на власному офіційному веб-сайті.

Таким чином, у зв'язку з введенням в дію Закону, з 1 жовтня 2015 року НКРЕКП не має повноважень щодо встановлення цін на природний газ, зокрема для побутових споживачів та виробників теплової енергії для виробництва теплової енергії для надання населенню послуг з опалення та постачання гарячої води установам, що фінансуються за рахунок державного і місцевих бюджетів, та населенню.

Окремо зазначаємо, що НКРЕКП не брала участі у розрахунках та узгодженні діючих цін на природний газ.

Разом з тим, тарифи на послуги транспортування та розподілу природного газу є складовими кінцевих цін на природний газ для побутових споживачів України.

Відповідно до норм Закону України «Про природні монополії» стимулююче регулювання може бути застосоване при регулюванні діяльності суб'єктів природних монополій, зокрема у сфері транспортування та розподілу природного газу.

При цьому, газотранспортне та газорозподільні підприємства самостійно обирають методологію розрахунку тарифів на послуги транспортування та розподілу природного газу, побудовані на витратному методі («витрати плюс») або на основі багаторічного стимулюючого регулювання.

Необхідними умовами для запровадження стимулюючого регулювання у сфері розподілу природного газу є:

1. Встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий термін дії, для цілей стимулюючого регулювання, а саме:

- регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена на дату переходу до стимулюючого регулювання;
- регуляторної норми доходу на регуляторну базу активів, яка створена після переходу на - стимулююче регулювання;
- загального показника ефективності;
- індивідуального показника ефективності;
- цільового показника якості послуг.

2. Затвердження граничного рівня регуляторної норми доходу у сфері розподілу природного газу, наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

На сьогодні жодна з умов для переходу та запровадження стимулюючого регулювання не виконана.

Таким чином, діючі тарифи на послуги транспортування та розподілу природного газу розраховані з урахуванням витратного методу («витрати плюс»).

Довідково зазначаємо, що на основі багаторічного стимулюючого регулювання встановлені тарифи для ПАТ «Укртрансгаз» на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами для точок входу і точок виходу (постанова НКРЕКП від 29.12.2016 № 3158).

З повагою
Голова НКРЕКП

Апарат
Верховної Ради
Д. Вовк
04.01.2017 12:21
1147
ВХ. №